

REPUBLIKA HRVATSKA

**Program
za provedbu Plana sprječavanja i
smanjenja nastajanja otpada od
hrane Republike Hrvatske
2019. - 2022.**

Sadržaj	
1. UVOD	2
2. PREDMET PROGRAMA	2
3. REZULTATI PROGRAMA	2
4. PREGLED MJERA I AKTIVNOSTI	2
1. Unaprjeđenje sustava doniranja hrane u Republici Hrvatskoj	2
1.1. Izmjena zakonodavstva vezano uz sustav doniranja hrane	2
1.2. Organizacija edukacija o zakonodavnom okviru za doniranje hrane	3
1.3. Izrada Vodiča o doniranju hrane, uključujući doniranje i poslovanje s hranom te doniranje hrane i porezni propisi	3
1.4. Uspostava informatičkog sustava za povezivanje dionika u sustavu doniranja hrane	3
1.5. Banka hrane u Republici Hrvatskoj - Studija izvedivosti	4
1.6. Banka hrane u Republici Hrvatskoj – osnivanje	4
1.7. Poticanje korištenja fondova za potrebe nabave i podjele donirane hrane (FEAD i ESF+)	4
1.8. Provođenje kampanje za doniranje hrane kroz podizanje svijesti svih dionika, socijalne osjetljivosti i društvene odgovornosti	5
2. Poticanje smanjenja nastajanja otpada od hrane	5
2.1. Suradnja s udruženjima pojedinih sektora - izrada sektorskih vodiča za sprječavanje nastajanja otpada od hrane	5
2.2. Poticanje prodaje hrane izravno od proizvođača	5
2.3. Pokretanje digitalne Platforme za dijeljenje vlastitih iskustava – dobre poslovne prakse u sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	6
3. Promicanje društvene odgovornosti prehrambenog sektora	6
3.1. Dijalog i sklapanje dobrovoljnih sporazuma s proizvođačima, prerađivačima i trgovcima o obvezi smanjenja otpada od hrane	6
3.2. Dodjela posebnih priznanja za najistaknutije primjere dobre prakse u sprječavanju nastajanja otpada od hrane	7
4. Podizanje svijesti i informiranosti potrošača o sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	7
4.1. Kampanja za potrošače vezano uz podizanje svijesti o sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	7
4.2. Pokretanje kampanje za potrošače vezano uz razumijevanje rokova trajanja hrane i smanjenja bacanja hrane	8
4.3. Edukacija djece predškolske i školske dobi o problematici sprječavanja nastajanja otpada od hrane	8
5. Utvrđivanje količine otpada od hrane	8
5.1. Mjerenje godišnjih količina otpada od hrane koje nastaju na nacionalnoj razini	8
6. Ulaganje u istraživački rad i inovativna rješenja koja doprinose sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	9
6.1. Pružanje financijske potpore projektima koji doprinose sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	9
5. POKAZATELJI OSTVARENJA	10
1. Prikaz mjera i aktivnosti s pokazateljima ostvarenja	10
2. Praćenje učinaka Plana	19
6. FINANCIJSKA SREDSTVA	19

1. UVOD

U svrhu provedbe Plana sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane Republike Hrvatske 2019. – 2022. godine (u daljnjem tekstu: Plan), koji je ujedno i prvi takav cjeloviti dokument u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: RH) s ključnim mjerama i pripadajućim aktivnostima kojima se djeluje na sprječavanje nastajanja otpada od hrane duž cijelog prehrambenog lanca, potrebno je izraditi detaljni Program za provedbu Plana za sprječavanje i smanjenje nastajanja otpada od hrane (u daljnjem tekstu: Program). Plan i Program su ujedno i potvrda predanosti RH ostvarenju plana EU i UN-ove Agende 2030. za održivi razvoj s pripadajućim ciljevima održivog razvoja, konkretno cilju 12.3. Odgovorna proizvodnja i potrošnja sa specifičnim ciljem smanjenja otpada od hrane po stanovniku, za polovinu na razini maloprodaje i potrošača te smanjenja gubitaka hrane duž cijelog lanca proizvodnje, a kroz mjeru unaprjeđenje sustava doniranja hrane u RH ujedno doprinosi i ostvarenju specifičnog cilja 2.1. do kraja 2030. godine okončati glad i osigurati svim ljudima, a posebno siromašnima i djeci, uključujući dojenčad, tijekom cijele godine dostupnost dovoljno sigurne i nutritivno vrijedne hrane.

2. PREDMET PROGRAMA

Program definira:

- načine provedbe mjera za sprječavanje nastajanja otpada iz Plana
- izvor financiranja aktivnosti i
- pokazatelje ostvarenja mjera i aktivnosti po godinama.

3. REZULTATI PROGRAMA

Provedba ovog Programa rezultirat će poboljšanjem zakonodavnog okvira, izradom vodiča, uspostavom sustava sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane, preusmjeravanja viškova te smanjenja bacanja hrane, kao i razmjenom informacija što će znatno doprinijeti razumijevanju negativnih učinaka gubitka, neiskorištavanja i bacanja hrane kao i jačanju motiviranosti građana za odgovornim postupanjem s hranom.

4. PREGLED MJERA I AKTIVNOSTI

1. Unaprjeđenje sustava doniranja hrane u Republici Hrvatskoj

1.1. Izmjena zakonodavstva vezano uz sustav doniranja hrane

Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinima doniranja hrane i hrane za životinje (Narodne novine, broj 119/15) donesen je na temelju Zakona o poljoprivredi (Narodne novine, broj 30/15). U siječnju 2019. godine stupio je na snagu novi Zakon o poljoprivredi (Narodne novine, broj 118/18) na temelju kojeg će biti donesen novi podzakonski akt koji će regulirati područje doniranja hrane i hrane za životinje. Novim Pravilnikom o doniranju hrane i hrane za životinje bit će predviđeno omogućavanje doniranja hrane nakon isteka „najbolje upotrijebiti do datuma“, pod uvjetom da je hrana sigurna, a na temelju rezultata Studije o trajnosti hrane koju je izradila Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu. Nadalje, omogućit će se izmjena rokova vezano uz ostvarenje poreznih olakšica na način da se iste mogu ostvariti do zadnjeg dana roka trajanja hrane kao i smanjenje administrativnog opterećenja donatora i posrednika kroz smanjenje, odnosno ukidanje obveze dostave pojedinih izvješća Ministarstvu poljoprivrede.

Za provođenje ove aktivnosti nisu potrebna dodatna financijska sredstva.

1.2. Organizacija edukacija o zakonodavnom okviru za doniranje hrane

Nakon izmjene zakonodavnog okvira bit će organizirane edukacije kojim će se naglasiti promjene nastale u sustavu doniranja hrane te pojasniti eventualne nejasnoće oko novih zakonodavnih odredbi. Predviđena je organizacija tematski prilagođenih radionica za dvije ciljane skupine dionika sustava doniranja hrane (donatori i posrednici). Edukacije će se održavati kontinuirano kroz vremenski period trajanja Plana i bit će regionalno raspoređene.

Teme koje će biti obrađene za donatore

- ✓ Informiranje o novostima u zakonodavstvu koje regulira doniranje hrane u odnosu na obveze donatora
- ✓ Primjena propisa o hrani u postupku doniranja hrane
- ✓ Prikaz Hodograma aktivnosti u postupku doniranja hrane i dr.

Teme koje će biti obrađene za posrednike

- ✓ Informiranje o novostima u zakonodavstvu koje regulira doniranje hrane u odnosu na obveze posrednika
- ✓ Primjena propisa o hrani u postupku doniranja hrane i dr.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Organizacije radionica.

1.3. Izrada Vodiča o doniranju hrane, uključujući doniranje i poslovanje s hranom te doniranje hrane i porezni propisi

U cilju jačanja sustava doniranja hrane važno je dati smjernice, odgovore te pojasniti niz područja koja se odnose na doniranje hrane kako bi se zainteresirani dionici uključili u sustav preraspodjele sigurne hrane i time pridonijeli zajedničkom cilju smanjenja ukupne količine otpada od hrane. U tu svrhu bit će izrađen Vodič o doniranju hrane.

U Vodiču će biti obrađena sljedeća problematika:

- ✓ Preraspodjela viškova hrane kroz nacionalni sustav doniranja hrane
- ✓ Propisi o sigurnosti i preraspodjeli viškova hrane
- ✓ Uloge i odgovornosti subjekata u poslovanju s hranom
- ✓ Preraspodjela viškova hrane iz sektora ugostiteljstva, pripreme i dostave gotove hrane
- ✓ Opća načela, zahtjevi i odgovornosti kojima se uređuje informiranje o hrani, a posebno označavanje hrane u kontekstu preraspodjele hrane te
- ✓ Tumačenje poreznih propisa u odnosu na doniranje hrane.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Grafičke pripremu (dizajn i oblikovanje) Vodiča za doniranje hrane.

1.4. Uspostava informatičkog sustava za povezivanje dionika u sustavu doniranja hrane

Ministarstvo poljoprivrede je krajem 2018. godine započelo pilot projekt uspostave informatičkog sustava za povezivanje dionika u sustavu doniranja hrane. U 2019. godini

potrebno je, ovisno o rezultatima pilot projekta i Studije o izvedivosti Banke hrane u RH, proširiti primjenu IT sustava za doniranje hrane na teritorij cijele RH. Primjenom IT sustava za doniranje hrane (e-doniranje) olakšava se komunikacija između donatora i posrednika u lancu doniranja hrane preko centralnog upravitelja te se viškovi hrane ravnomjernije i učinkovitije raspodjeljuju. Pored navedenog, centralno upravljanje donosi i bolji uvid u eventualne probleme na terenu te predstavlja i alat za daljnje unaprjeđenje sustava doniranja hrane.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Troškova održavanja IT sustava i
- ✓ Naknade troškova centralnog upravitelja.

1.5. Banka hrane u Republici Hrvatskoj - Studija izvedivosti

S obzirom da nema jedinstvenog načina funkcioniranja rada banaka hrane kao što i ne postoji najbolji model koji je primjenjiv za sve države koje imaju ili iskazuju interes za uspostavom sustava banke hrane, Ministarstvo poljoprivrede je iniciralo ispitivanje mogućnosti načina uspostave sustava koji bi funkcionirao u smislu smanjenja otpada od hrane i pomoći krajnjem primatelju. Naime, krajem 2018. godine, započeta je izrada Studije o izvedivosti Banke hrane u RH, koja bi u trećem tromjesečju 2019. godine trebala ponuditi najbolji model sustava doniranja hrane koji je primjenjiv za RH.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Izrade Studije izvedivosti Banke hrane.

1.6. Banka hrane u Republici Hrvatskoj – osnivanje

Nakon završetka Studije izvedivosti Banke hrane bit će provedene aktivnosti u cilju informiranja javnosti o rezultatima navedene Studije. Također, jedan od zadataka Studije izvedivosti Banke hrane je i prepoznavanje ciljane skupine za osnivanje Banke hrane. U svrhu povezivanja dionika koji su prepoznati kao relevantne ciljane skupine koje bi mogle sudjelovati u osnivanju Banke hrane, Ministarstvo poljoprivrede će organizirati sastanke zainteresiranih strana u cilju iznalaženja najoptimalnijeg rješenja.

Financijska sredstva za provođenje ove aktivnosti ovisit će o rezultatima Studije izvedivosti, a mogu se odnositi uglavnom na financijsku potporu uspostavi optimalnog sustava doniranja hrane u RH.

1.7. Poticanje korištenja fondova za potrebe nabave i podjele donirane hrane (FEAD i ESF+)

U dijelu doniranja hrane, kroz Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) postoji mogućnost financiranja nabave, transporta, skladištenja i distribucije hrane kao i tehničke pomoći. U navedeno ulaze i troškovi partnerskih organizacija nastali u vezi s prikupljanjem donirane hrane od donatora, njezinim transportom, skladištenjem i distribucijom najpotrebitijim osobama. U svrhu predstavljanja mogućnosti financiranja navedenog, predstavnici Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku provodit će informativne radionice za potencijalne prijavitelje odnosno korisnike. Navedenom aktivnošću

će biti obuhvaćeno i nadolazeće financijsko razdoblje 2021. – 2027. u okviru novog Europskog socijalnog fonda (ESF+) i određenih uredbi iz predmetnog područja.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Info radionica o mogućnosti iskorištenja FEAD i ESF+ fondova u organizaciji Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

1.8. Provođenje kampanje za doniranje hrane kroz podizanje svijesti svih dionika, socijalne osjetljivosti i društvene odgovornosti

Kampanja za doniranje hrane uključivat će različite alate za postizanje cilja podizanja svijesti o nužnosti mijenjanja vlastitih navika sa svrhom educiranja i poticanja na doniranje stvorenih viškova hrane. Koristit će se alati kao što su: medijske objave (pisani ili snimljeni intervjui, članci o aktivnostima Ministarstva poljoprivrede iz predmetnog područja, gostovanja u radijskim i tv emisijama te drugim događanjima), razni komunikacijski materijali kojima će se povećati vidljivost same kampanje.

Također, poticat će se sklapanje dobrovoljnih sporazuma o doniranju viškova hrane između donatora i posrednika u lancu doniranja hrane registriranih pri Ministarstvu poljoprivrede u cilju obostrane koristi. O rezultatima sklopljenih dobrovoljnih sporazuma kontinuirano će se informirati dionike sustava doniranja hrane u svrhu daljnjeg poticanja sklapanja dobrovoljnih sporazuma.

Predstavnici Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u kampanju će se uključiti izradom letaka kojima će se naglasiti važnost doniranja hrane u okviru novog Europskog socijalnog fonda (ESF+).

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Izrade komunikacijskih materijala vezano uz sklapanje dobrovoljnih sporazuma (digitalni letak i sl.) i
- ✓ Izrade komunikacijskih materijala s ključnim porukama i prednostima doniranja hrane.

2. Poticanje smanjenja nastajanja otpada od hrane

2.1. Suradnja s udruženjima pojedinih sektora - izrada sektorskih vodiča za sprječavanje nastajanja otpada od hrane

Obzirom na specifičnost poslovanja određenih sektora u lancu hrane te različite razloge stvaranja viškova hrane u pojedinim sektorima, potrebno je izraditi posebne sektorske vodiče na tematiku sprječavanja nastajanja otpada od hrane. Predviđena je izrada nekoliko vodiča namijenjenih sektorima: za primarnu proizvodnju, proizvodnju i preradu, trgovinu te ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Grafičke obrade izrađenih vodiča.

2.2. Poticanje prodaje hrane izravno od proizvođača

Ministarstvo poljoprivrede već niz godina organizira manifestaciju pod nazivom: „Sajam zimnice i autohtonih proizvoda“. Navedena te ostale manifestacije i događanja koja okupljaju lokalne proizvođače u svrhu prodaje vlastitih proizvoda blizu mjesta proizvodnje su idealna

prilika za informiranje zainteresirane javnosti o mogućnostima i prednostima kupnje hrane izravno od proizvođača. Na taj način hrana prelazi kraći put do potrošača te se smanjuje mogućnost kvarenja hrane i oštećenja ambalaže tijekom prijevoza i distribucije. Iz navedenog razloga promovirat će se prodaja hrane izravno potrošaču. U tu svrhu koristit će se komunikacijski materijali koji će isticati poruku „kupujmo lokalne proizvode“ te naglasiti sprječavanje nastajanja otpada od hrane kao jedne od prednosti takve kupovine. Također, bit će pružena i podrška drugim inicijativama za promociju i prodaju lokalnih proizvoda na lokalnim područjima.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Izrade i tiskanja komunikacijskih materijala.

2.3. Pokretanje digitalne Platforme za dijeljenje vlastitih iskustava – dobre poslovne prakse u sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane

Platformom za dijeljenje vlastitih iskustava – dobre poslovne prakse u sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane (u daljnjem tekstu: Platforma) povećat će se informiranost građana te subjekata u poslovanju s hranom o prednostima koje mogu imati primjenjujući novi ili drugačiji pristup u proizvodnji, distribuciji, skladištenju ili konzumaciji hrane.

Pojedini sadržaji Platforme će biti podijeljeni prema zainteresiranim dionicima (potrošači, subjekti u poslovanju s hranom), a kako bi zainteresirane strane na jednostavan način dobile pregled sadržaja koji su usmjereni izravno na njihove interese.

Koncept idejnog rješenja bit će izrađen u Ministarstvu poljoprivrede, a sama izrada Platforme s informatičko-tehničkog aspekta bit će povjerena vanjskom izvođaču odabranom u postupku provođenja nabave kojim središnja tijela državne uprave nabavljaju robu i usluge.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Izrade digitalne Platforme za dijeljenje vlastitih iskustava na području sprječavanja nastajanja otpada od hrane i
- ✓ Redovito godišnje održavanje Platforme za dijeljenje vlastitih iskustava.

3. Promicanje društvene odgovornosti prehrambenog sektora

3.1. Dijalog i sklapanje dobrovoljnih sporazuma s proizvođačima, prerađivačima i trgovcima o obvezi smanjenja otpada od hrane

Subjekte u poslovanju s hranom potaknut će se na sklapanje dobrovoljnih sporazuma s Ministarstvom poljoprivrede o smanjenju otpada od hrane istovremeno naglašavajući prednosti takvih sporazuma, kao što je sudjelovanje u društveno odgovornom i ekološki osviještenom poslovanju.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Izrade komunikacijskih materijala o rezultatima sklopljenih dobrovoljnih sporazuma.

3.2. Dodjela posebnih priznanja za najistaknutije primjere dobre prakse u sprječavanju nastajanja otpada od hrane

Kako bi se subjekte u poslovanju s hranom potaknulo na promjenu svog poslovanja i/ili razvijanja novih ideja u zajedničkom cilju smanjenja nastajanja otpada od hrane, Ministarstvo poljoprivrede će uspostaviti sustav dodjele posebnih priznanja za najistaknutije primjere i dostignuća. U tu svrhu bit će definirani kriteriji za dodjelu posebnih priznanja vodeći računa da se u obzir uzme kontinuiranost i značajan znanstveni, stručni, ekološki, socijalni ili inovativni doprinos u području sprječavanja nastajanja otpada od hrane. Priznanja će biti podijeljena za četiri kategorije: primarni proizvođači, proizvođači, trgovački lanci i ugostitelji.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Izrade posebnih priznanja za četiri kategorije i
- ✓ Organizacije dodjele posebnih priznanja.

4. Podizanje svijesti i informiranosti potrošača o sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane

4.1. Kampanja za potrošače vezano uz podizanje svijesti o sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane

a. Izrada radijskog i video spota za sprječavanje nastajanja otpada od hrane te njihovo oglašavanje

Svijest o načinima i mogućnostima smanjenja nastajanja otpada od hrane nije još dovoljno razvijena te medijski prisutna. U tu svrhu planira se izrada radijskog i televizijskog spota kojim će problematika otpada od hrane biti predstavljena te će biti ponuđena neka od idejnih rješenja, poput savjeta za kupnju, planiranje obroka, pohranu namirnica i dr. Ciljna skupina kojima će spot biti namijenjen su potrošači, budući da se, prema istraživanjima, na razini potrošača najviše hrane baca.

Kampanja će uključivati izradu, produkciju i oglašavanje radijskog i video spota s tematikom sprječavanja nastajanja otpada od hrane.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Izrade i oglašavanja video i radijskog spota.

b. Organizacija manifestacije na temu sprječavanja nastajanja otpada od hrane

Ministarstvo poljoprivrede će povodom dana sprječavanja nastajanja otpada od hrane svake godine organizirati prigodnu manifestaciju na ovu temu. Manifestacije će biti različitog karaktera i namijenjene različitim interesnim skupinama.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Organizacije manifestacija i
- ✓ Oglašavanje manifestacija.

4.2. Pokretanje kampanje za potrošače vezano uz razumijevanje rokova trajanja hrane i smanjenja bacanja hrane

Predviđa se izrada i oglašavanje video i radijskog spota koji će potrošačima na jednostavan način ukazati na razlike između roka trajanja „upotrijebiti do“ i „najbolje upotrijebiti do“ te naglasiti mogućnost konzumacije hrane nakon isteka „najbolje upotrijebiti do“ datuma, pod uvjetom da je hrana sigurna.

Također, poruka spota „konzumirajte hranu određeno vrijeme nakon „najbolje upotrijebiti do“ datuma“ povezat će se s učinkom konzumacije takve hrane na smanjenje otpada od hrane, uz istovremenu uštedu u kućanstvima.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Izrade i oglašavanja video i radijskog spota.

4.3. Edukacija djece predškolske i školske dobi o problematici sprječavanja nastajanja otpada od hrane

Djeca navike ponašanja stječu već u ranoj predškolskoj dobi. Zato je važno s usvajanjem pozitivnih navika na koji način sami možemo doprinijeti smanjenju otpada od hrane započeti vrlo rano, već u predškolskim ustanovama. Djeca u toj dobi najviše uče kroz igru te će u tu svrhu biti izrađene bojanke, slikovnice i ostali materijali putem kojih će djeca kroz igru učiti usvajati nove navike. Kako bi problematika otpada od hrane bila kontinuirano uključena u edukaciju djece, istu je potrebno uvrstiti u programe predškolskog odgoja. Za djecu prvih razreda osnovne škole planira se izrada, tisak i podjela edukativnih materijala u obliku obojanih letaka/brošura s informacijama o važnosti sprječavanja nastajanja otpada od hrane. Budući da djeca u toj dobi obično vole svoje stečeno znanje prenijeti roditeljima, ovom aktivnosti postiže se dvostruki učinak gdje se, kroz učenje djeteta, znanje aktivno prenosi i na roditelje. Za učenike viših razreda predviđa se izrada knjižice s tematikom „sprječavanja nastajanja otpada od hrane“ koja će dati prikaz uloge djeteta kao glavnog lika koji može promijeniti tijek budućnosti. U ovoj dobi djeca se intenzivno druže s vršnjacima te će kroz knjižicu biti naglašena važnost prenošenja svog novostečenog znanja na svog prijatelja. Također, predmetna problematika planira se uvrstiti u programe osnovnoškolskog odgoja te na prigodnim srednjoškolskim događanjima. Uz navedeno, potrebno je provesti i stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika o tematici sprječavanja nastajanja otpada od hrane.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Izrade i tiska edukativnih materijala za djecu predškolske dobi
- ✓ Izrade i tiska obojanih letaka/brošura za djecu prvih razreda osnovnih škola i
- ✓ Izrade i tiska knjižica s tematikom sprječavanja nastajanja otpada od hrane za viši razred osnovnih škola.

5. Utvrđivanje količine otpada od hrane

5.1. Mjerenje godišnjih količina otpada od hrane koje nastaju na nacionalnoj razini

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike provodi mjerenje količine otpada od hrane temeljem informacija dostupnih u Informacijskom sustavu gospodarenja otpadom RH i dodatno prikupljenim i procijenjenim podacima.

Mjerenje količina otpada od hrane provodi se sukladno metodologiji koju propisuje Europska komisija.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Provedbe statističkih istraživanja o količinama otpada od hrane za potrebe mjerenja godišnjih količina otpada od hrane koji nastaju na nacionalnoj razini.

6. Ulaganje u istraživački rad i inovativna rješenja koja doprinose sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane

6.1. Pružanje financijske potpore projektima koji doprinose sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane

Istraživanje, razvoj i inovacije su temelj za pokretanje društva. U tu svrhu predviđa se osiguranje određenih financijskih sredstava čija namjena će biti poticanje istraživačkog rada i stvaranje inovacija kroz sufinanciranje projekata namijenjenih sprječavanju nastajanja otpada od hrane. Temelj za uspostavu sustava ulaganja u istraživački rad i inovativna rješenja bit će propisan zakonodavstvom koji regulira područje sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane, a predviđen je za kraj vremenskog perioda primjene Plana.

Financijska sredstva definirana ovim Programom predviđena su za financiranje:

- ✓ Projekata u području sprječavanja nastajanja otpada od hrane.

5. POKAZATELJI OSTVARENJA

1. Prikaz mjera i aktivnosti s pokazateljima ostvarenja

Tablica 1. Prikaz mjera i aktivnosti s pokazateljima ostvarenja po godinama

Br.	Mjera	Nositelj		Izvor financiranja	Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti				Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti po godinama			
	Mjera/Aktivnosti	Izvršitelj	Suradnici		Naziv	Mjerilo (jedinica)	Ciljana vrijednost	Rok	2019.	2020.	2021.	2022.
1.	Unaprjeđenje sustava doniranja hrane u Republici Hrvatskoj											
1.1	Izmjena zakonodavstva vezano uz sustav doniranja hrane	MP	MZ, MF, MDOMSP, HGK HOK, HUP, HMSS, HCK, HC, HPK, udruge civilnog društva	Državni proračun - MP	Objava Pravilnika koji uređuje sustav doniranja hrane i hrane za životinje	broj	1	2019.	1	0	0	0
1.2	Organizacija edukacija o zakonodavnom okviru za doniranje hrane - <i>donatori</i>	MP, MDOMSP	HGK, HOK, HPK, HUP, HMSS, HCK, HC, udruge civilnog društva	Državni proračun-MP	Broj organiziranih radionica	broj	13	2019.-2022.	1	4	4	4
							13		1	4	4	4

Br.	Mjera	Nositelj		Izvor financiranja	Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti				Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti po godinama			
	Mjera/Aktivnosti	Izvršitelj	Suradnici		Naziv	Mjerilo (jedinica)	Ciljana vrijednost	Rok	2019.	2020.	2021.	2022.
1.3	Izrada vodiča o doniranju hrane, uključujući doniranje i poslovanje s hranom te doniranje hrane i porezni propisi	MP, MZ, MF, HAPIH	HGK, HOK, HPK, HUP, HMSS, HCK, HC, udruge civilnog društva	Državni proračun-MP	Izrađen Vodič	broj	1	2019.	1	0	0	0
1.4	Uspostava informatičkog sustava (IT) za povezivanje dionika u sustavu doniranja hrane	MP	HCK, HC, HMSS, udruge civilnog društva	Državni proračun-MP	Broj donatora uključenih u IT sustav	broj	40	2019.-2022.	10	10	10	10
					Broj posrednika uključenih u IT sustav	broj	80		20	20	20	20
1.5	Banka hrane u Republici Hrvatskoj - Studija o izvedivosti	MP	akademska i znanstvena zajednica	Državni proračun-MP	Izrađena Studija o izvedivosti Banke hrane u RH	broj	1	2019.	1	0	0	0
1.6	Banka hrane u Republici Hrvatskoj - osnivanje	MP, HCK, HC, HMSS, udruge civilnog društva	HOK, HGK, HPK, HUP	Državni proračun-MP	Provedeni koraci iz Hodograma aktivnosti Studije izvedivosti Banke hrane	- -	- -	2019.-2022.	Prema vremenskom periodu navedenom u Hodogramu aktivnosti Studije			
1.7	Poticanje korištenja fondova za potrebe nabave i podjele donirane hrane	MDOMSP	MP, udruge civilnog društva, HCK, HC,	FEAD/ESF+	Broj održanih info radionica	broj	3	2019.-2022.	1	0	1	1

Br.	Mjera	Nositelj		Izvor financiranja	Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti				Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti po godinama			
	Mjera/Aktivnosti	Izvršitelj	Suradnici		Naziv	Mjerilo (jedinica)	Ciljana vrijednost	Rok	2019.	2020.	2021.	2022.
	(FEAD i ESF+)		HMSS,	(85%) Državni proračun MDOMSP (15%)								
1.8	Provođenje kampanje za doniranje hrane kroz podizanje svijesti svih dionika, socijalne osjetljivosti i društvene odgovornosti	MP	MF, HAPIH, HGK, HPK, HUP, HCK, HC, HMSS, HOK, udruge civilnog društva	Državni proračun-MP	Medijske objave (tv, radio emisije, društvene mreže i dr.)	broj	40	2019.-2022.	10	10	10	10
					Izrađeni komunikacijski materijali (digitalni letak, baneri i dr.)		4	2019.-2022.	1	1	1	1
					Održani sastanci u svrhu informiranja dionika o prednostima sklapanja dobrovoljnih sporazuma	broj	4	2020.-2022.	0	2	0	2
					Sklopljeni sporazumi		9	2020.-2022.	0	2	3	4

Br.	Mjera	Nositelj		Izvor financiranja	Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti				Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti po godinama			
	Mjera/Aktivnosti	Izvršitelj	Suradnici		Naziv	Mjerilo (jedinica)	Ciljana vrijednost	Rok	2019.	2020.	2021.	2022.
		MDOMSP			Državni proračun – MDOMSP (15%) za brošuru ESF+ (85%)	Izrada letaka kojim bi se naglasila važnost doniranja hrane sredstvima u okviru ESF+	broj	1000	2021.	0	0	1000
2.	Poticanje smanjenja nastajanja otpada od hrane											
2.1	Suradnja s udruženjima pojedinih sektora – izrada sektorskih vodiča za sprječavanje nastajanja otpada od hrane	MP, HAPIH	akademska i znanstvena zajednica, HGK,HOK, HPK, HUP	Državni proračun-MP	Izrađeni Vodiči za - Primarnu proizvodnju - Proizvodnju i preradu - Trgovinu - Ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje	broj	4	2020.- 2021.	0	2	2	0
2.2	Poticanje prodaje hrane izravno od proizvođača	MP	HGK, HOK, HPK, HUP, JL(R) S	Državni proračun-MP	Broj održanih događaja	broj	4	2019.- 2022.	1	1	1	1
					Broj komunikacijskih materijala		8		2	2	2	2

Br.	Mjera	Nositelj		Izvor financiranja	Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti				Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti po godinama			
	Mjera/Aktivnosti	Izvršitelj	Suradnici		Naziv	Mjerilo (jedinica)	Ciljana vrijednost	Rok	2019.	2020.	2021.	2022.
2.3	Pokretanje digitalne Platforme za dijeljenje vlastitih iskustava–dobre poslovne prakse u sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	MP	MZOE, HAPIH	Državni proračun-MP	Uspostavljena digitalna Platforma za sprječavanje otpada od hrane	broj	1	2020.	0	1	0	0
3.	Promicanje društvene odgovornosti prehrambenog sektora											
3.1	Dijalog i sklapanje dobrovoljnih sporazuma sa proizvođačima, prerađivačima i trgovcima o obvezi smanjenja nastajanja otpada od hrane	MP	HGK, HUP, HOK, HPK	Državni proračun-MP	Održani sastanci u svrhu informiranja dionika o prednostima sklapanja dobrovoljnih sporazuma	broj	6	2020.-2022	0	3	0	3
					Sklopljeni sporazumi		9		0	2	3	4
					Izrađeni komunikacijski materijali (digitalni letak i dr.)		3		0	0	0	3

Br.	Mjera	Nositelj		Izvor financiranja	Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti				Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti po godinama			
	Mjera/Aktivnosti	Izvršitelj	Suradnici		Naziv	Mjerilo (jedinica)	Ciljana vrijednost	Rok	2019.	2020.	2021.	2022.
3.2	Dodjela posebnih priznanja za najistaknutije primjere dobre prakse u sprječavanju nastajanja otpada od hrane	MP	HGK, HUP HOK, HPK,	Državni proračun-MP	Definirani kriteriji za dodjelu posebnih priznanja	broj	1	2021.-2022.	0	0	1	0
					Dodjela priznanja i podijeljena priznanja za kategorije: - primarni proizvođači - proizvođači - trgovački lanci - ugostitelji	broj	2		0	0	1	1
4.	Podizanje svijesti i informiranosti potrošača o sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane											
4.1	Kampanja za potrošače vezano uz podizanje svijesti o sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	MP	MZOE, FZOEU, akademska i znanstvena zajednica, udruge civilnog društva	Državni proračun-MP	Izrada video spota	broj	2	2019.-2022.	1	0	1	0
					Oglašavanje video spota	broj objava	210		30	60	60	60
					Izrada radijskog spota	broj	2		1	0	1	0
					Oglašavanje radijskog spota	broj objava	210		30	60	60	60
					Organizacija manifestacije	broj	4		1	1	1	1

Br.	Mjera	Nositelj		Izvor financiranja	Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti				Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti po godinama			
	Mjera/Aktivnosti	Izvršitelj	Suradnici		Naziv	Mjerilo (jedinica)	Ciljana vrijednost	Rok	2019.	2020.	2021.	2022.
4.2	Pokretanje kampanje za potrošače vezano uz razumijevanje rokova trajanja hrane i smanjenja bacanja hrane	MP	-	Državni proračun-MP	Oglašavanje video spota	broj objava	90	2020.-2022.	0	30	30	30
		MP	-	Državni proračun-MP	Izrada radijskog spota	broj	1		0	1	0	0
					Oglašavanje radijskog spota	broj objava	90		0	30	30	30
4.3	Edukacija djece predškolske i školske dobi o problematici sprječavanja nastajanja otpada od hrane	MP	HAPIH, AZOO, ASOO, akademska i znanstvena zajednica, udruge civilnog društva	Državni proračun-MP	Izrada, tisak i podjela edukativnih materijala za 1. razred osnovne škole	broj	120000	2020.-2022.	0	40000	40000	40000
					Izrada, tisak i podjela edukativnih materijala za više razrede osnovne škole		80000	2020.-2022.	0	0	40000	40000
				Državni proračun-MP	Izrada, tisak i podjela edukativnih materijala za djecu predškolske dobi		120000		0	40000	40000	40000

Br.	Mjera	Nositelj		Izvor financiranja	Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti				Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti po godinama			
	Mjera/Aktivnosti	Izvršitelj	Suradnici		Naziv	Mjerilo (jedinica)	Ciljana vrijednost	Rok	2019.	2020.	2021.	2022.
		MZO			Uvrštenje tematike otpada od hrane u programe predškolskog odgoja	broj	3	2020.-2022.	0	1	1	1
					Uvrštenje tematike otpada od hrane u programe osnovnoškolskog odgoja osnovnim školama		2		0	0	1	1
					Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika vezano uz tematiku sprječavanja nastajanja otpada od hrane		3		0	1	1	1

Br.	Mjera	Nositelj		Izvor financiranja	Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti				Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti po godinama			
	Mjera/Aktivnosti	Izvršitelj	Suradnici		Naziv	Mjerilo (jedinica)	Ciljana vrijednost	Rok	2019.	2020.	2021.	2022.
					Uvrštenje tematike otpada od hrane na prigodnim srednjoškolskim događanjima		2		0	0	1	1
5.	Utvrđivanje količina otpada od hrane											
5.1.	Mjerenje godišnjih količina otpada od hrane koje nastaju na nacionalnoj razini	MZOE		Državni proračun-MZOE	Provedba statističkih istraživanja o količinama otpada od hrane za potrebe mjerenja godišnjih količina otpada od hrane koji nastaju na nacionalnoj razini	broj	4	2019.-2022.	1	1	1	1
6.	Ulaganje u istraživački rad i inovativna rješenja koja doprinose sprječavanju i smanjenju otpada od hrane											
6.1.	Pružanje financijske potpore projektima koji doprinose sprječavanju i smanjenju nastajanja	MP		Državni proračun-MP		broj projekata	3	2022.	0	0	0	3

Br.	Mjera	Nositelj		Izvor financiranja	Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti				Pokazatelj ostvarenja mjera/aktivnosti po godinama			
	Mjera/Aktivnosti	Izvršitelj	Suradnici		Naziv	Mjerilo (jedinica)	Ciljana vrijednost	Rok	2019.	2020.	2021.	2022.
	otpada od hrane											

Objašnjenje kratica (redom pojavljivanja u Tablici 1.) MP-Ministarstvo poljoprivrede, MZ-Ministarstvo zdravstva, MF-Ministarstvo financija, HGK-Hrvatska gospodarska komora, HOK-Hrvatska obrtnička komora, HUP-Hrvatska udruga poslodavaca, HMSS-Hrvatska mreža socijalnih samoposluga, HCK-Hrvatski Crveni križ, HC-Hrvatski Caritas, HPK-Hrvatska poljoprivredna komora, MDOMSP- Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, HAPIH-Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, JL(R)S-Jedinice lokalne (regionalne) samouprave, MZOE-Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, AZOO-Agencija za odgoj i obrazovanje, ASOO-Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, FZOEU-Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, MZO-Ministarstvo znanosti i obrazovanja

2. Praćenje učinaka Plana

Učinci Plana će se pratiti mjerenjem količine otpada od hrane sukladno zajedničkoj metodologiji za mjerenje količine otpada od hrane.

6. FINANCIJSKA SREDSTVA

Tablica 2. Prikaz mjera i aktivnosti s pokazateljima potrebnih financijskih sredstava po godinama primjene Plana

MJERA	BR	AKTIVNOSTI	PROCJENA POTREBNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA (kn)				
			2019.	2020.	2021.	2022.	UKUPNO
1. Unaprjeđenje sustava doniranja hrane	1.1	Izmjena zakonodavstva vezano uz sustav doniranja hrane	0	0	0	0	0
	1.2	Organizacija edukacija o zakonodavnom okviru za doniranje hrane	4.000,00	16.000,00	16.000,00	16.000,00	52.000,00
	1.3	Izrada vodiča o doniranju hrane, uključujući doniranje i poslovanje s hranom te doniranje hrane i porezni propisi	1.000,00	0	0	0	1.000,00

MJERA u RH	BR	AKTIVNOSTI	PROCJENA POTREBNIH FINACIJSKIH SREDSTAVA (kn)				
			2019.	2020.	2021.	2022.	UKUPNO
	1.4	Uspostava informatičkog sustava za povezivanje dionika u sustavu doniranja hrane	240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	960.000,00
	1.5	Banka hrane u Republici Hrvatskoj - Studija o izvedivosti	240.000,00	0	0	0	240.000,00
	1.6	Banka hrane u Republici Hrvatskoj - osnivanje	0	300.000,00*	300.000,00*	300.000,00*	900.000,00*
	1.7	Poticanje korištenja fondova za potrebe nabave i podjele donirane hrane (FEAD i ESF+)	5.000,00	0	5.000,00	5.000,00	15.000,00
	1.8	Provođenje kampanje za doniranje hrane kroz podizanje svijesti svih dionika, socijalne osjetljivosti i društvene odgovornosti –	3.000,00	3.000,00	11.500,00	3.000,00	20.500,00
	2.1	Suradnja s udruženjima pojedinih sektora – izrada sektorskih vodiča za sprječavanje nastajanja otpada od hrane	0	2.000,00	2.000,00	0	4.000,00
2. Poticanje smanjenja nastajanja otpada od hrane	2.2	Poticanje prodaje hrane izravno od proizvođača	2.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00	10.000,00
	2.3	Pokretanje digitalne Platforme za dijeljenje vlastitih iskustava – dobre poslovne prakse u sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	0	120.000,00	0	0	120.000,00
3. Promicanje društvene odgovornosti prehrambenog	3.1	Dijalog i sklapanje dobrovoljnih sporazuma sa proizvođačima, prerađivačima i distributerima o obvezi smanjenja otpada od hrane	0	0	3.000,00	0	3.000,00

MJERA sektora	BR	AKTIVNOSTI	PROCJENA POTREBNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA (kn)				
			2019.	2020.	2021.	2022.	UKUPNO
	3.2	Dodjela posebnih priznanja za najistaknutije primjere dobre prakse u sprječavanju nastajanja otpada od hrane	0	0	10.000,00	10.000,00	20.000,00
4. Podizanje svijesti i informiranosti potrošača o sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	4.1	Kampanja za potrošače vezano uz podizanje svijesti o sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	540.000,00	430.000,00	680.000,00	430.000,00	2.080.000,00
	4.2	Pokretanje kampanje za potrošače vezano uz razumijevanje rokova trajanja hrane i smanjenja bacanja hrane	0	265.000,00	140.000,00	145.000,00	550.000,00
	4.3	Edukacija djece predškolske i školske dobi o problematici sprječavanja otpada od hrane	0	15.000,00	765.000,00	765.000,00	1.545.000,00
5. Utvrđivanje količina otpada od hrane	5.1	Mjerenje godišnjih količina otpada od hrane koje nastaju na nacionalnoj razini	250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00	1.000.000,00
6. Ulaganje u istraživački rad i inovativna rješenja koja doprinose sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	6.1	Ulaganje u istraživački rad i inovativna rješenja koja doprinose sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane	0	0	0	500.000,00	500.000,00
UKUPNO POTREBNA FINANCIJSKA SREDSTVA ZA PROVEDBU PLANA			1.285.500,00	1.643.500,00	2.425.000,00	2.666.500,00	8.020.500,00

*potrebna financijska sredstva su okvirna i podložna su promjenama, a ovisno o rezultatima Studije izvedivosti Banke hrane u RH